

TIẾP TỤC ĐỔI MỚI HOẠT ĐỘNG GIẢNG DẠY CAO CẤP LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TẠI HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ KHU VỰC II

TS. QUÁCH THỊ MINH PHƯỢNG^(*)

Ngày nhận bài: 26/8/2024 Ngày thẩm định: 05/9/2024 Ngày duyệt đăng: 28/10/2024

Tóm tắt: Học viện Chính trị khu vực II thực hiện nhiệm vụ đào tạo, bồi dưỡng, trong đó có nhiệm vụ đào tạo cao cấp lý luận chính trị cho cán bộ lãnh đạo, quản lý của Đảng và Nhà nước. Đây là nhiệm vụ quan trọng và là đặc trưng của hệ thống trường Đảng. Bài viết phân tích thực tiễn hoạt động giảng dạy cao cấp lý luận chính trị tại Học viện Chính trị khu vực II, trên cơ sở phương hướng thực hiện nhiệm vụ đào tạo, bồi dưỡng trong thời gian tới, đề xuất một số giải pháp nhằm tiếp tục đổi mới hoạt động giảng dạy cao cấp lý luận chính trị.

Từ khóa: đổi mới; giảng dạy cao cấp lý luận chính trị; Học viện Chính trị khu vực II

1. Đặt vấn đề

Đào tạo là hoạt động được cung cấp trước tiên bởi các cơ sở đào tạo. Hoạt động đào tạo bao gồm các yếu tố: giảng dạy; tổ chức và quản lý đào tạo, hỗ trợ hành chính, cơ sở vật chất phục vụ giảng dạy; các hoạt động phong trào, ngoại khóa và uy tín, vị thế, hình ảnh của cơ sở đào tạo. Hoạt động giảng dạy là một yếu tố của hoạt động đào tạo và được coi là hoạt động quan trọng hàng đầu, đòi hỏi các cơ sở đào tạo phải chú trọng nâng cao. Chất lượng hoạt động giảng dạy bị chi phối bởi nhiều yếu tố, trong đó, năng lực của đội ngũ giảng viên và tài liệu giảng dạy có tính chất quyết định. Năng lực giảng dạy của đội giảng viên bao gồm: tri thức, kinh nghiệm, thái độ thân thiện, sẵn sàng chia sẻ, hỗ trợ người học; sự nhiệt tình, đam mê, đạo đức nghề nghiệp; sự nghiêm túc, công bằng trong đánh giá và phương pháp, cách thức, kỹ năng truyền đạt

kiến thức,... Tài liệu giảng dạy là hệ thống giáo trình đáp ứng đúng, đủ, kịp thời nhu cầu của người học về lý luận và thực tiễn, bảo đảm kiến thức, chuyên môn cao.

Như vậy, trong bối cảnh hiện nay, tiếp tục đổi mới hoạt động giảng dạy là nhiệm vụ quan trọng và mang tính thường xuyên của giảng viên nói riêng và hệ thống cơ sở đào tạo nói chung. Hướng tới mục tiêu chung của hoạt động giáo dục, đào tạo là thực hiện đổi mới một cách bài bản, đồng bộ, bền vững, chuyên nghiệp, hoạt động giảng dạy cao cấp lý luận chính trị tại Học viện Chính trị khu vực II cũng cần tiếp tục được đổi mới để tìm ra hệ thống giải pháp hiệu quả, thiết thực đáp ứng yêu cầu của giai đoạn mới.

2. Tình hình giảng dạy cao cấp lý luận chính trị tại Học viện Chính trị khu vực II

Học viện Chính trị khu vực II thành lập năm 1949, với tiền thân là Trường Đảng miền Nam, là trung tâm bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý, cán bộ khoa học lý luận chính trị của Đảng, Nhà nước, các tổ chức chính trị - xã hội, các doanh nghiệp nhà nước và các đơn

^(*) Học viện Chính trị khu vực II, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

vị sự nghiệp công lập trên địa bàn các tỉnh, thành phố vùng Đông Nam Bộ và một số địa phương theo phân công của Giám đốc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh; nghiên cứu khoa học lý luận chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các khoa học chính trị, khoa học lãnh đạo, quản lý⁽¹⁾. Thời gian qua, hoạt động giảng dạy cao cấp lý luận chính trị của Học viện Chính trị khu vực II không ngừng được đổi mới và đạt nhiều **kết quả đáng ghi nhận**.

Thứ nhất, năng lực của đội ngũ giảng viên giảng dạy cao cấp lý luận chính trị không ngừng được hoàn thiện (về tri thức, kỹ năng và thái độ). “Đội ngũ giảng viên ngày càng được bổ sung về số lượng và nâng cao chất lượng về chuyên môn, nghiệp vụ, đáp ứng nhu cầu đào tạo, bồi dưỡng ngày càng cao của Học viện... đội ngũ giảng viên áp dụng các phương pháp giảng dạy tích cực, nhằm phát huy tính tích cực của cá nhân người dạy và người học⁽²⁾ với mục tiêu không ngừng nâng cao chất lượng, hiệu quả đào tạo, bồi dưỡng nói chung, giảng dạy cao cấp lý luận chính trị nói riêng. Điều này đã góp phần đưa công tác đào tạo, bồi dưỡng của Học viện Chính trị khu vực II tạo được vị thế, uy tín trên khu vực Đông Nam Bộ⁽³⁾.”

Bằng tri thức, kinh nghiệm và sự nhiệt huyết, giảng viên giảng dạy cao cấp lý luận chính trị của Học viện Chính trị khu vực II đã truyền cho các thế hệ học viên cảm hứng học tập, tìm tòi nghiên cứu trong mỗi bài giảng. Với đặc điểm của đối tượng học viên là cán bộ của Đảng, Nhà nước, có trình độ, kỹ năng và kinh nghiệm thực tiễn, khác với học sinh, sinh viên ở các cơ sở đào tạo phổ thông, đại học khác, đòi hỏi năng lực của đội ngũ giảng viên giảng dạy cao cấp lý luận chính trị phải có sự khác biệt, am hiểu chuyên sâu về các vấn đề lý luận và thực tiễn.

Thời gian qua, đội ngũ giảng viên của Học viện Chính trị khu vực II luôn giữ vững bản lĩnh chính trị, có kinh nghiệm, kỹ năng xử lý, giải quyết các tình huống linh hoạt; được trang

bị kiến thức tổng hợp về kinh tế - xã hội; quản lý nhà nước, hệ thống chính trị. Bên cạnh đó, giảng viên giảng dạy cao cấp lý luận chính trị tại Học viện Chính trị khu vực II không chỉ thể hiện tác phong, đạo đức của một nhà giáo, mà còn là một đảng viên gương mẫu, nêu gương; thái độ hòa nhã, tế nhị, tôn trọng học viên; chuẩn mực trong lời nói, hành động và trong mối quan hệ với học viên; tuân thủ nghiêm túc quy định về ứng xử văn hóa trường Đảng theo Quyết định số 5029/QĐ-HVCTQG ngày 26/10/2017.

Thứ hai, tài liệu giảng dạy chương trình cao cấp lý luận chính trị ở Học viện Chính trị khu vực II bảo đảm tính hệ thống theo giáo trình do Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh biên soạn và xuất bản; đồng thời, thực hiện nghiêm chủ trương không tự ý xuất bản giáo trình riêng. Do đó, trong quá trình giảng dạy, đội ngũ giảng viên của Học viện Chính trị khu vực II luôn tự cập nhật những nội dung mới theo chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước trên cơ sở “khung” giáo trình do Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh cung cấp. Nội dung giáo trình đã phản ánh được vận dụng lý luận vào thực tiễn công tác của học viên tại các cơ quan, ban, ngành trong hệ thống chính trị. Bên cạnh đó, mỗi khung chương trình đều có thêm các chuyên đề ngoại khóa, mục đích là nêu lên những đặc điểm, đặc thù của các khu vực (tương ứng với các Học viện trực thuộc). Do đó, mỗi Học viện trực thuộc sẽ lựa chọn nội dung phù hợp cho các chuyên đề ngoại khóa để hoàn thiện tài liệu phục vụ đào tạo cao cấp lý luận chính trị, đáp ứng nhu cầu chung của thực tiễn tại địa phương và khu vực. Trên cơ sở đó, Học viện Chính trị khu vực II đã lựa chọn, biên soạn các chuyên đề ngoại khóa tập trung vào những nội dung liên quan đến đặc điểm kinh tế, văn hóa, xã hội của vùng Đông Nam Bộ để triển khai các chủ trương lớn của Đảng, như bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phát triển kinh tế số, giữ gìn bản sắc văn hóa vùng, tuyên truyền, giáo dục lịch sử hào hùng của vùng đất Nam Bộ,...

Bên cạnh những kết quả đạt được, hoạt động giảng dạy cao cấp lý luận chính trị tại Học viện Chính trị khu vực II vẫn tồn tại *một số hạn chế*. Một số giảng viên chưa ứng dụng hiệu quả công nghệ thông tin và áp dụng phương pháp giảng dạy tích cực vào công tác giảng dạy. Giảng viên có tuổi đời và tuổi nghề còn trẻ, chưa có nhiều kinh nghiệm trong giảng dạy chiếm số lượng nhiều, từ đó sự hụt hẫng giữa các thế hệ trong đội ngũ giảng viên chưa được giải quyết triệt để⁽⁴⁾. Công tác biên soạn tài liệu phục vụ giảng dạy, học tập các hệ lớp chưa đồng đều giữa các đơn vị giảng dạy⁽⁵⁾. Điều đó dẫn đến chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ có lúc, có thời điểm chưa đáp ứng được yêu cầu ngày càng cao của thời kỳ mới⁽⁶⁾.

Những hạn chế trong công tác giảng dạy nói chung, giảng dạy cao cấp lý luận chính trị nói riêng xuất phát từ nguyên nhân chung là “chưa có sự quan tâm thỏa đáng trong xây dựng tầm nhìn và chiến lược phát triển Học viện Chính trị khu vực II theo từng giai đoạn một cách có hệ thống; có thời điểm sự lãnh đạo, chỉ đạo của Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh đối với Học viện Chính trị khu vực II chưa sâu sát, thiếu quyết liệt; sự phối hợp giữa các học viện khu vực, viện chuyên ngành, vụ chức năng, hệ thống các trường chính trị tỉnh, thành phố với Học viện Chính trị khu vực II hiệu quả không cao; thiếu cơ chế bảo đảm tính chủ động, sáng tạo về tổ chức thực hiện nhiệm vụ chính trị trong hệ thống các học viện khu vực”⁽⁷⁾.

Ngoài ra, những hạn chế trong công tác giảng dạy cao cấp lý luận chính trị cũng có một phần nguyên nhân từ nguồn lực giảng viên. Một số giảng viên có kinh nghiệm giảng dạy đã nghỉ công tác, trong khi đội ngũ giảng viên trẻ chưa có nhiều kinh nghiệm dẫn đến sự thiếu hụt này. Công tác phối hợp giữa Ban Quản lý đào tạo và các khoa giảng dạy trong tổ chức thực hiện kế hoạch giảng dạy, ôn thi, tổ chức thi có lúc chưa chặt chẽ. Một lý do khác là sự thay đổi, cập nhật thường xuyên nội dung bài giảng theo các văn bản của Đảng và

Nhà nước được ban hành nhằm phù hợp với thực tiễn. Đặc biệt, trong mỗi nhiệm kỳ Đại hội, có nhiều nghị quyết Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương được ban hành, đặt ra yêu cầu bổ sung, cập nhật bài giảng; thường xuyên lồng ghép những nội dung mới trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng là yêu cầu tất yếu. Từ đó, yêu cầu tài liệu giảng dạy, giáo án phải được cập nhật kịp thời. Nếu sự cập nhật không đầy đủ, không kịp thời sẽ tác động tới công tác giảng dạy nói chung, chất lượng bài giảng nói riêng.

3. Giải pháp tiếp tục đổi mới hoạt động giảng dạy cao cấp lý luận chính trị tại Học viện Chính trị khu vực II

Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ Học viện Chính trị khu vực II lần thứ X, nhiệm kỳ 2020 - 2025 xác định phương hướng tập trung lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ trọng tâm là đào tạo, bồi dưỡng và nghiên cứu khoa học. Cụ thể, trong công tác đào tạo, bồi dưỡng: tập trung xây dựng tài liệu học tập bảo đảm tính khoa học, tính hệ thống, tính thực tiễn, hiện đại, thiết thực, bám sát yêu cầu của từng lĩnh vực cụ thể, chú trọng đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị gắn với nâng cao phẩm chất đạo đức, tính tiên phong, gương mẫu của cán bộ, đảng viên, cập nhật các nghị quyết, chỉ thị của Đảng. Tích cực lồng ghép nội dung về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phân bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới vào từng bài giảng của giảng viên và báo cáo viên. Chú trọng đổi mới phương pháp giảng dạy các chương trình đào tạo, bồi dưỡng theo hướng khoa học, hiện đại, phù hợp với đối tượng người học, phát huy tính tự học, tự rèn luyện của học viên, tăng cường tương tác, trao đổi, thảo luận trong các buổi học.

Nghị quyết số 04-NQ/ĐU ngày 02/8/2021 của Đảng ủy Học viện Chính trị khu vực II về *nâng cao chất lượng công tác đào tạo, bồi dưỡng tại Học viện Chính trị khu vực II giai đoạn 2021 - 2025* đã đặt ra mục tiêu phải nâng

cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng: (1) Xây dựng chương trình, tài liệu, giáo án có chất lượng phục vụ công tác đào tạo, bồi dưỡng các hệ lớp; (2) Xây dựng đội ngũ giảng viên thật sự chất lượng, vừa hồng, vừa chuyên, giữ gìn phẩm chất, đạo đức của nhà giáo, nhất là nhà giáo trường Đảng. Đặc biệt, với quan điểm phát triển Học viện Chính trị khu vực II ngang tầm nhiệm vụ, nâng cao vị thế, vai trò là trung tâm đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý, cán bộ khoa học lý luận chính trị của Đảng, Nhà nước trên địa bàn Đông Nam Bộ và các địa phương theo phân cấp, Nghị quyết số 37-NQ/ĐU ngày 22/02/2024 của Đảng ủy Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh về *phát triển Học viện Chính trị khu vực II đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045* xác định mục tiêu giữ vững, phát huy và khẳng định uy tín, vị thế là trung tâm đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý của hệ thống chính trị, đơn vị sự nghiệp công lập, doanh nghiệp nhà nước trên địa bàn được phân công trong khu vực và cả nước⁽⁸⁾.

Cụ thể hóa triển khai thực hiện Nghị quyết này, Đảng ủy Học viện Chính trị khu vực II đã ban hành Chương trình hành động số 15-CTHD/ĐU ngày 10/9/2024 thực hiện Nghị quyết số 37-NQ/ĐU ngày 22/02/2024 của Đảng ủy Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh về *phát triển Học viện Chính trị khu vực II đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045*. Chương trình đã xác định nội dung trọng tâm là tích cực đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng khoa học, hiện đại, phù hợp với đối tượng người học, tăng cường tương tác, trao đổi, thảo luận trong các buổi học. Từ đó đề ra giải pháp chủ yếu, trong đó, đối với tài liệu giảng dạy: các đơn vị giảng dạy bám sát nội dung, chương trình theo hệ thống, biên soạn tài liệu các hệ lớp bảo đảm gắn với thực hiện Nghị quyết Đại hội của Đảng và các nghị quyết, chỉ thị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng, pháp luật của Nhà nước. Đối với năng lực của giảng viên: cần thực hiện việc đổi mới phương pháp giảng dạy khoa học và

hiệu quả; kết hợp chủ động, linh hoạt các hình thức đánh giá giờ giảng của giảng viên như dự giờ, thao giảng, hội thi giảng viên dạy giỏi. Phát huy vai trò của Hội đồng khoa học liên khoa và lãnh đạo các đơn vị giảng dạy trong việc thẩm định nội dung bài giảng, đánh giá chất lượng giảng dạy, bồi dưỡng giảng viên.

Trên cơ sở đó, để tiếp tục đổi mới hoạt động giảng dạy cao cấp lý luận chính trị đạt hiệu quả cao, cần tập trung vào **những giải pháp** sau:

Thứ nhất, tiếp tục chú trọng nâng cao năng lực giảng dạy cho đội ngũ giảng viên

Một là, chuẩn hóa đội ngũ giảng viên. Rà soát, đánh giá toàn bộ lực lượng giảng dạy của Học viện Chính trị khu vực II để xây dựng kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên. Trên cơ sở tiêu chuẩn “khung” của giảng viên giảng dạy cao cấp lý luận chính trị, cử giảng viên tham gia các lớp cao cấp lý luận chính trị, bồi dưỡng kiến thức kinh điển Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, nghiệp vụ sư phạm, phương pháp dạy học tích cực.

Hai là, nâng cao trình độ của đội ngũ giảng viên cơ hữu, mở rộng mạng lưới giảng viên thỉnh giảng đáp ứng yêu cầu về chất lượng giảng dạy: rà soát, tham mưu cử giảng viên đã có kinh nghiệm giảng dạy học nghiên cứu sinh, tạo điều kiện cho các giảng viên có đủ điều kiện chuẩn bị hồ sơ đăng ký xét công nhận đạt tiêu chuẩn chức danh giáo sư, phó giáo sư. Các đơn vị giảng dạy cần rà soát, đề xuất những giảng viên đáp ứng yêu cầu tham gia thỉnh giảng bảo đảm chất lượng, có thể được kéo dài thời gian cống hiến, công tác, nhưng vẫn bảo đảm đáp ứng yêu cầu về chất lượng giảng dạy.

Đồng thời, “quản lý và thúc đẩy mạnh mẽ quá trình trao đổi tri thức trong hoạt động giảng dạy giữa các khoa chuyên môn của Học viện với các đơn vị nghiên cứu và giảng dạy lý luận chính trị trong hệ thống Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, với các viện nghiên cứu, học viện, trường đại học trên địa bàn Nam Bộ và các chuyên gia, các nhà khoa học có uy tín”⁽⁹⁾. Bên cạnh đó, giảng viên

giảng dạy cao cấp lý luận chính trị cần làm chủ các phương tiện dạy học hiện đại, phát huy hiệu quả việc “ứng dụng tiến bộ khoa học - kỹ thuật, công nghệ thông tin, công nghệ số trong giáo dục - đào tạo”⁽¹⁰⁾.

Ba là, tham mưu xây dựng cơ chế, chính sách thu hút nguồn nhân lực chất lượng cao (thông qua tuyển chọn các sinh viên chuyên ngành lý luận chính trị tốt nghiệp xuất sắc tại các trường đại học uy tín trên cả nước). Đây là nhiệm vụ rất quan trọng để chuẩn bị đội ngũ giảng viên có chất lượng kế cận cho Học viện Chính trị khu vực II. Thu hút những giảng viên có kinh nghiệm, có học hàm, học vị cao từ các cơ sở đào tạo khác về công tác để nâng cao uy tín, vị thế cho Học viện trong thời gian tới.

Bốn là, tăng cường bồi dưỡng năng lực, kỹ năng, nghiệp vụ cho đội ngũ giảng viên. Tham mưu mở các lớp bồi dưỡng kỹ năng sư phạm, giảng dạy, ứng xử, giao tiếp, lễ tân ngoại giao; kỹ năng vận dụng lý luận vào thực tiễn, đặc biệt là thực tiễn địa phương vùng Đông Nam Bộ. Tham mưu cử giảng viên tham gia đi thực tế tại các địa phương để trau dồi kiến thức thực tiễn phục vụ hoạt động giảng dạy. Mở các lớp bồi dưỡng phương pháp nghiên cứu khoa học; kỹ năng viết bài đăng tạp chí trong nước và quốc tế; kỹ năng xã hội hóa kết quả các nhiệm vụ khoa học; kỹ năng lồng ghép kết quả nghiên cứu vào thực tiễn các bài giảng,...

Năm là, chuẩn hóa tiêu chí đánh giá chất lượng bài giảng thông qua đánh giá của học viên trực tiếp sau các buổi giảng trên phần mềm quản lý đào tạo. Xây dựng quy trình thực hiện, cách thức xử lý kết quả đánh giá; từ đó, có lộ trình nâng cấp hoàn thiện và biện pháp xử lý nếu không đáp ứng yêu cầu để góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy của đội ngũ giảng viên.

Chú trọng nâng cao kiến thức thực tiễn cho đội ngũ giảng viên, đặc biệt là giảng viên trẻ. Xuất phát từ đặc thù giảng dạy chương trình cao cấp lý luận chính trị tại Học viện Chính trị khu vực II đòi hỏi đội ngũ giảng viên phải có kiến thức chuyên sâu, kinh nghiệm thực tiễn

phong phú và phương pháp sư phạm tốt, ... Đối tượng học viên cao cấp lý luận chính trị ở Học viện Chính trị khu vực II đều là cán bộ công tác, làm việc tại một lĩnh vực cụ thể ở các địa phương; có trải nghiệm thực tiễn sâu sắc, nhiều học viên có địa vị xã hội, có vốn kiến thức lý luận và thực tiễn phong phú. Vì vậy, để truyền đạt, đưa các kiến thức lý luận “xơ cứng” trở thành nguồn thông tin “mềm mại”, gắn lý luận với thực tiễn phong phú đòi hỏi kết hợp nhuần nhuyễn giữa phương pháp sư phạm, nền tảng kiến thức và năng lực thực tiễn của mỗi giảng viên. Nếu giảng dạy lý luận chính trị chỉ dừng lại ở những kiến thức kinh viện, ngôn ngữ học thuật đơn thuần “xơ cứng”, xa rời thực tế thì rất khó “hấp thụ”. Do đó, để truyền đạt kiến thức lý luận, thực tiễn hiệu quả, yêu cầu giảng viên không chỉ dừng lại ở trao đổi những kiến thức trong giáo trình mà cần cập nhật những kiến thức lý luận cũng như thực tiễn tại thời điểm giảng dạy. Cập nhật kiến thức, trao đổi phương pháp, học tập kinh nghiệm, trải nghiệm thực tiễn là những yêu cầu không thể thiếu đối với mỗi người làm công tác giảng dạy lý luận chính trị tại Học viện Chính trị khu vực II. Muốn vậy, cần tập trung thực hiện tốt các hoạt động sau: (1) Giảng viên cần tích cực tự học tập, nghiên cứu, củng cố, hoàn thiện, bổ sung kiến thức thực tiễn thông qua đọc sách, báo, tạp chí; nghiên cứu thực tế tại cơ sở; nghiên cứu thông qua các văn bản báo cáo, mạng xã hội, internet; (2) Tiếp tục thực hiện tốt kế hoạch nghiên cứu thực tế hằng năm. Nội dung nghiên cứu thực tế cần hướng vào các vấn đề liên quan đến giảng dạy và nghiên cứu đề tài khoa học, như tình hình kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh của địa phương; kỹ năng lãnh đạo, điều hành của cán bộ chủ chốt; việc triển khai thực hiện các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước ở cơ sở; kỹ năng xử lý và giải quyết tình huống ở cơ sở; kết quả hoạt động của tổ chức đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể nhân dân các cấp; kinh nghiệm

và bài học xây dựng hệ thống chính trị vững mạnh, xử lý các tình huống chính trị - xã hội; các hoạt động sản xuất - kinh doanh, dịch vụ; tình hình xây dựng nông thôn mới; kết quả và bài học kinh nghiệm của các lĩnh vực công tác, việc thực hiện các phong trào, cuộc vận động ở địa phương,...; (3) Học viện Chính trị khu vực II cần phối hợp với ban tuyên giáo cấp ủy địa phương, chi cục thống kê địa phương để cung cấp cho giảng viên những tài liệu, thông tin về tình hình kinh tế, xã hội, công tác xây dựng Đảng (tài liệu thông tin công tác tư tưởng, niên giám thống kê)... Ký kết thỏa thuận hợp tác giữa Học viện Chính trị khu vực II với ban tuyên giáo cấp ủy địa phương để đội ngũ giảng viên có thể tham dự các hội nghị thông tin chuyên đề hằng tháng,...

Thứ hai, tiếp tục đổi mới và vận dụng linh hoạt các phương pháp giảng dạy

Nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy cao cấp lý luận chính trị, bên cạnh hoàn thiện năng lực giảng dạy, giảng viên cần không ngừng đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng tích cực, thực hiện đồng bộ phương châm: “Học viên là trung tâm, giảng viên là động lực, Học viện là nền tảng”. Phương pháp giảng dạy của giảng viên ảnh hưởng rất lớn đến chất lượng bài giảng và kết quả học tập của học viên. Do đó, cần thực hiện đổi mới phương pháp giảng dạy các chương trình đào tạo, bồi dưỡng theo hướng khoa học, hiện đại, phù hợp với đối tượng người học, phát huy tính tự học, tự rèn luyện của học viên, tăng cường tương tác, trao đổi, thảo luận.

Cụ thể, cần tập trung thực hiện tốt 02 nhiệm vụ sau: (1) Xác định và cân đối thời lượng thuyết trình và trao đổi, thảo luận. Giảng viên cần chuẩn bị kỹ giáo án, xác định rõ thời lượng áp dụng phương pháp thuyết trình; nội dung, thời lượng áp dụng phương pháp khác. Thậm chí, giảng viên nắm bắt đặc điểm của đối tượng học viên áp dụng phương pháp chuyên gia để khai thác và mời học viên đang đảm nhận các vị trí lãnh đạo, chuyên gia thực tiễn chủ trì cuộc thảo luận, chia sẻ những nội

dung trong bài giảng. Ngoài giáo án truyền thống, giảng viên cần chuẩn bị giáo án điện tử dưới dạng trình chiếu (hình ảnh, video bảo đảm sinh động, bao quát, hiệu quả); (2) Tích cực áp dụng các phương pháp giảng dạy tích cực - hiện đại. Mỗi giảng viên phải chủ động lựa chọn phương pháp giảng dạy phù hợp với nội dung truyền đạt nhằm khuyến khích học viên tự học hỏi, tự phát huy sáng kiến, giảng viên đóng vai trò là người hướng dẫn thúc đẩy quá trình học của học viên, tạo cơ hội cho học viên tham gia tích cực vào quá trình dạy - học. Nội dung đề cập trao đổi, thảo luận tại buổi học cần lựa chọn những vấn đề phát sinh từ quá trình vận dụng kiến thức lý luận cơ bản trong quá trình thực tiễn công tác, đòi hỏi học viên phải tư duy phân tích, tranh luận, vận dụng sáng tạo và ra quyết định giải quyết vấn đề. Nội dung về những kiến thức lý luận cơ bản, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, học viên sẽ tự nghiên cứu trong tài liệu giảng dạy. Trong giờ lên lớp, giảng viên cần giới thiệu cho học viên tài liệu tham khảo cần thiết, hướng dẫn nguồn tìm kiếm, cách tiếp cận và khai thác thông tin từ tài liệu để học viên tìm kiếm và khai thác tài liệu đạt hiệu quả. Do đó, để nâng cao chất lượng bài giảng, giảng viên cần sử dụng tổng hợp, linh hoạt, sáng tạo phương pháp dạy học nêu và giải quyết vấn đề, phương pháp tổ chức học viên theo nhóm hợp tác, phương pháp thuyết trình kết hợp với sử dụng giáo án điện tử,...

Thứ ba, kịp thời đổi mới, cập nhật chương trình đào tạo cao cấp lý luận chính trị

Quan triệt quan điểm của Đảng trong Văn kiện Đại hội lần thứ XIII về đổi mới mục tiêu, chương trình, nội dung, phương pháp giáo dục, đào tạo để góp phần nâng cao chất lượng tuyên truyền, giáo dục, học tập chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh cho cán bộ, đảng viên, hệ thống Học viện cần tiếp tục triển khai đổi mới nội dung, chương trình đào tạo, bồi dưỡng theo tinh thần Đề án 979 về đổi mới nội dung, chương trình đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý của Học viện

Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh giai đoạn 2021 - 2026. Nội dung chương trình đào tạo của Học viện Chính trị khu vực II vừa phải bảo đảm tính hệ thống, vừa bám sát thực tiễn. Do đó, Học viện Chính trị khu vực II cần tiếp tục triển khai những giải pháp nhằm kịp thời cập nhật và cụ thể hóa những nội dung bài giảng thuộc chương trình cao cấp lý luận chính trị đã được Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh biên soạn: (1) Tiếp tục nghiên cứu, cập nhật kiến thức từ các nghị quyết Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII và nghị quyết của cấp ủy địa phương nhằm bồi dưỡng lý luận chính trị theo hướng phát triển toàn diện năng lực và phẩm chất người học như quan điểm của Đảng tại Văn kiện Đại hội lần thứ XIII: “Chuyển mạnh quá trình giáo dục từ chủ yếu trang bị kiến thức sang phát triển toàn diện năng lực và phẩm chất người học”⁽¹¹⁾; (2) Xây dựng nội dung bài giảng bảo đảm kiến thức lý luận khoa học cơ bản, chuyên sâu gắn với quán triệt vận dụng nội dung từ các nghị quyết của Đảng, đặc biệt là Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng và Nghị quyết số 35-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Bộ Chính trị về *tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới*; kịp thời cập nhật các chủ trương, chính sách mới của Đảng và Nhà nước vào mỗi bài giảng; (3) Chủ động rà soát, đề xuất kiến nghị với Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh để có sự điều chỉnh kịp thời, phù hợp hoặc chủ động cập nhật và báo cáo Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh; (4) Tiếp tục chủ động lựa chọn, xây dựng các chuyên đề ngoại khóa có nội dung đặc thù gắn với khu vực, cập nhật những vấn đề thực tiễn phát sinh mới bổ sung vào khung chương trình chung đang sử dụng; (5) Coi trọng đầu tư nâng cấp kết cấu hạ tầng công nghệ thông tin, cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy - học hiện đại và đồng bộ theo hướng xây dựng “nhà trường thông minh”, “thư viện thông minh”, đáp ứng yêu cầu chuyển đổi số trong giáo dục, đào tạo.

4. Kết luận

Nâng cao chất lượng hoạt động giảng dạy cao cấp lý luận chính trị tại Học viện Chính trị khu vực II là việc làm quan trọng và cần thiết để xây dựng đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý của Đảng và Nhà nước. Tiếp tục phát huy truyền thống 75 năm xây dựng và phát triển, trong thời gian tới, Học viện Chính trị khu vực II cần tập trung thực hiện đồng bộ, thường xuyên, có lộ trình và hiệu quả tất cả các nhóm giải pháp nhằm nâng cao chất lượng hoạt động giảng dạy cao cấp lý luận chính trị mà trọng tâm là năng lực giảng dạy của đội ngũ giảng viên (trình độ, thái độ, văn hóa phát ngôn, sự nhiệt tình, phong cách truyền đạt, phương pháp giảng dạy...); tính ổn định của chương trình đào tạo với hệ thống giáo trình, tài liệu đầy đủ phục vụ tốt nội dung chương trình □

⁽¹⁾ Khoản 2 Điều 1 Quyết định số 6588-QĐ/HVCTQG ngày 01/11/2018 của Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh về *chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, tổ chức bộ máy của Học viện Chính trị khu vực II* (2), (4), (5), (9) Nghị quyết số 04-NQ/ĐU ngày 02/8/2021 của Đảng ủy Học viện Chính trị khu vực II về *nâng cao chất lượng công tác đào tạo, bồi dưỡng tại Học viện Chính trị khu vực II giai đoạn 2021 - 2025* (3), (6), (7) và (8) Nghị quyết số 37-NQ/ĐU ngày 22/02/2024 của Đảng ủy Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh về *phát triển Học viện Chính trị khu vực II đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045*

⁽¹⁰⁾ và ⁽¹¹⁾ Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t.II, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.129 và 232